

NYHETER

LABB STÄLLE INTE OM

■ Trots att Folkhälsomyndigheten redan den 29 januari efterfrågade att laboratorier skulle ställa om för att kunna analysera coronaprover, avvaktade flera regioner. Resultatet blev en onödigt låg testkapacitet när viruset nådde Sverige, enligt en granskning som Ekot har gjort. Sex veckor efter uppmaningen, den 12 mars, var det fortfarande färre än hälften av regionernas mikrobiologiska laboratorier som kommit igång med egen diagnostik. Då var virusutbrottet klassat som en pandemi och Sverige hade börjat få tecken på samhällsspridning.

38 000

... så många filer har läckts ut på internet och laddats upp helt öppet efter ett dataintrång hos säkerhetsföretaget Gunnebo. Bland annat uppgifter om skyddet av Sveriges riksdag finns med.

Sparar in på hjälpmedel

Hård kritik mot Region Stockholm

- Neuroförbundet: "Får göra avkall på saker man inte längre kan göra"

I Stockholm ska funktionsnedsatta tvingas betala för hjälpmedel som tidigare kunnat förskrivas utan kostnad. Detta trots att regionen i år går med storvinst.

Kerstin Kjellin har påbörjat en juridisk process mot regionen då hon anser att beslutet inte kommit till på ett lagligt sätt. BILD PRIVAT

Från och med 1 november kommer en lång lista av hjälpmedel såsom duschpallar, bärselar, träningsbollar, arbetsbord för synskadade med mera, inte att vara möjliga att söka för personer med funktionsnedsättning för att göra besparingar i Region Stockholm. Samtidigt visar bokslutet i regionen ett överskott på 3,3 miljarder kronor 2020.

Beslutet har mötts med stark kritik från flera patientförbund i Stockholm och i Sverige. Kerstin Kjellin, ordförande för Neuroförbundet i Stockholms län är en av de som reagerat kraftigt på region Stockholms prioriteringar för att minska kostnaderna.

– Det är ju ett väldigt dåligt beslut att täcka upp för minskade skatteintäkter på grund av coronapandemin genom att ekonomiskt belasta samhällets mest utsatta grupp. Det är vi väldigt upprörda över, säger hon.

"Har det inte så himla fett"

Konsekvenserna av beslutet kan bli förödande för personer som har behov av dessa hjälpmedel men som saknar ekonomi för att köpa hem dem.

– Antingen så begränsar man andra nödvändiga utgifter för att man behöver sina hjälpmedel eller så får man göra avkall på saker man inte längre kan

"Avsaknad av hjälpmedel leder också till otrygghet och rädsla för fallolyckor eller andra skador."

göra för att hjälpmedel saknas. Det är två lika dåliga alternativ. Avsaknad av hjälpmedel leder också till otrygghet och rädsla för fallolyckor eller andra skador, säger Kerstin Kjellin.

Många av de som söker hjälpmedel befinner sig i en svår ekonomisk situation.

– Det är väl allmänt känt att om man inte jobbar utan har sjukersättning har man det inte så himla fett. Än värre är det om man gått ner i tid innan man slutat jobba, då grundar sig sjukersättningen på den lön man hade innan man slutade jobba. För de personer som gick ner till halvtid är det inte mycket pengar man får.

Drar regionen inför rätten

Det som också upprör förbundet är att förslaget från regionen inte innehåller någon riktig konsekvensanalys.

– Det kan mycket väl vara så att det här förslaget inte sparar några pengar alls. En avsaknad av hjälpmedel kan leda till mer fallolyckor som gör att sjukvården får mer att göra, det kan exempelvis leda till att man inte kan jobba, en person som är sjukskriven kostar pengar. Det finns en mängd sådana olika alternativkostnader som de inte tagit upp överhuvudtaget, förklarar Kerstin Kjellin.

Kerstin Kjellin har även påbörjat en juridisk process mot regionen då hon anser att förslaget om att hjälpmedel ska övergå till egenansvar inte har kommit till på ett lagligt sätt.

– Det står i lagtexten, både i kommunallagen och sedan även i FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning att myndigheter ska rådgöra med de som beslutet rör. Det har Regionen inte följt, därför har jag lämnat in en laglighetsprövning till förvaltningsrätten. En förening kan inte göra det så jag har gjort det i mitt eget namn. Nu väntar vi på vad domstolen kommer säga om saken.

Beslutet i domstolen kan ta allt mellan sex månader upp till två år beroende på domstolens prioriteringar och arbetsbelastning. Tills dess är det många som troligtvis kommer drabbas hårt, bland annat Kerstin Kjellin själv som i över trettio år haft sjukdomen MS som bland annat gör att hon är rullstolsburen och i behov av några av de hjälpmedel som i dagsläget går att låna eller få från regionen.

– Jag har tre tekniska hjälpmedel hemma, en permobil, en lift för förflyttning och en motormed, alltså en cykel som håller igång min blodcirkulation i annars helt obrukbara ben.

Kerstin uppskattar att hon kommer att få betala mellan 3 000 till 5 000 kronor per år för hjälpmedel som hon tidigare fått eller fått låna från regionen.

SOFIE AXELSSON

Besparingar

● Liknande besparingar har gjorts i Värmland 2016, Västmanland 2020 och Örebro 2019. Enstaka hjälpmedel har även övergått till egenansvar på Gotland, i Dalarna och Västerbotten. Ingen region har dock tagit bort lika många hjälpmedel som region Stockholm.

Trots ett miljardöverskott drar Region Stockholm in på hjälpmedel till funktionsnedsatta.

TUSENTALS FLYGER TILL SPANIEN

■ Trots det nationella nödläget som utlysts i Spanien med anledning av den ökade spridningen av coronaviruset, skriver SVT, så lyfter fullsatta flyg från Sverige under höstlovet. Jämfört med tidigare år är antalet avgångar färre. Det finns inga restriktioner för hur många som får resa med varje flyg, men alla resenärer bär munskydd och planen är utrustade med särskilda luftfilter som sägs förhindra smittspridning. Nödläget innebär bland annat utgångsförbud och en gräns på max sex personer vid sammankomster.

BILD SHUTTERSTOCK

TÅRGAS MOT DEMONSTRANTER

■ Den italienska regeringen har beordrat att barer och restauranger ska stänga klockan 18, och att offentliga gym, biografier och simhallar ska hållas stängda för att sakta ner en andra våg av spridningen av coronaviruset. På måndagskvällen utbröt våldsamma protester i norra Italien med plundringar av lyxbutiker, bengaliska eldar och smällare. Polisen svarade med att avfira tårgas för att skingra folksamlingarna, rapporterar The Guardian. I andra delar av landet har fredliga demonstrationer hålls.

TIPSA OSS!

Mejl:
tipsa@etc.se

Telefon:
08-410 357 00

till funktionsnedsatta

Regionrådet: "Den som har svårt med sin ekonomi kan vända sig till kommunen för bistånd"

Regionrådet Ella Bohlin försvarar besparingarna för hjälpmedel till funktionsnedsatta med att regionen är i en pressad ekonomisk situation – trots en redovisning på 3,3 miljarder kronor i överskott.

– I region Stockholm har vi varit väldigt generösa med en stor hjälpmedelbudget så det är rimligt att vissa nu blir egenvårdsansvar. Enligt budgeten innebär förändringarna bara tre procent av den totala budgeten för hjälpmedel. Besparingen skulle innebära 64 miljoner kronor, säger Ella Bohlin, vårdutvecklingsregionråd i Stockholm (KD).

Vad känner du inför de individer som nu inte kommer att ha råd med hjälpmedel?

– Regionen gör ingen ekonomisk analys av enskilda personers ekonomi. Den som har svårigheter att få sin ekonomi att gå ihop kan vända sig till kommunen för ekonomiskt bistånd. Detta förslag skapar också incitament att lämna tillbaka hjälpmedel som man inte använder.

Är det rimligt att göra besparingar på funktionsnedsatta samtidigt som regionen redovisar 3,3 miljarder i överskott?

– Det är inte så att vi har 3,3 miljarder i överskott, vi har förlorat biljettintäkter för 2,5 miljarder, vi kommer behöva varena krona för att upprätthålla kollektivtrafiken. Jag har absolut förståelse för de som drabbas av det här, att det kan tyckas som ett märkligt beslut, men vi måste se till att vi har resurser för kärnverksamheten, för de med störst medicinskt behov, säger Ella Bohlin.

Varför är det nödvändigt att ta bort högkostnadsskyddet på 2000 kronor som få ens kommer upp till enligt regionen själva?

– Om man inte skulle ta bort högkostnadsskyddet skulle vi införa ett digitalt system för detta och de kostnaderna skulle bli jättehöga.

Enligt Ella Bohlin har förvaltningen talat med samverkansrådet och pensionärsorganisationerna inför det politiska

"Vi måste se till att vi har resurser för kärnverksamheten, för de med störst medicinskt behov."

beslutet som i sin tur har ansvar att diskutera frågan bland enskilda förbund. Att man inte gjort en tillräcklig konsekvensanalys för alternativkostnader är däremot ingenting som Ella Bohlin kan svara på.

– Det får du fråga förvaltningen om. Enligt den information jag fått finns de beräkningar som krävs för att göra ett beslut, säger hon.

60 öres skatthöjning

Regionrådet Anna Sehlin (V) är upprörd över den blå majoritetens beslut. En 60 öres skatthöjning skulle kunna undvika besparingen och dessutom sänka priset för SL-kort enligt Sehlin.

– Man ska inte lägga ansvaret med kostnaden på till viss del redan utsatta personer. Vi har fått många synpunkter från organisationer som arbetar med funktionshindrade som säger att det kommer slå väldigt hårt mot deras medlemmar. Det är också kontraproduktivt att riskera att människor inte kan använda hjälpmedel på grund av ekonomiska skäl som leder till en sämre livsstandard och högre kostnader för samhället, säger hon.

SOFIE AXELSSON

Hjälpmedel som tas bort

Borttagningen av hjälpmedel görs efter fem principer enligt regionen:

- Hjälpmedel som generellt inte kräver utprovning av hälso- och sjukvårdspersonal.
- Hjälpmedel som inte behöver följas upp efter förskrivning.
- Hjälpmedel som inte utgör någon risk för skada eller tillbud.
- Hjälpmedel som saknar CE-märkning enligt det medicinsktekniska direktivet.
- Hjälpmedel som finns tillgängliga på den allmänna marknaden.

"Detta förslag skapar också incitament att lämna tillbaka hjälpmedel som man inte använder", säger Regionrådet Ella Bohlin (KD).

BILD MARKO SÄÄVÄLÄ/TT

BILD GORM KALLESTAD/NTB SCANPIX/TT